

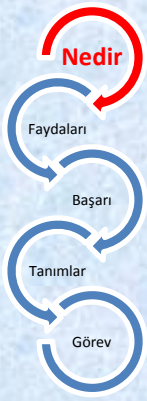
RİSK YÖNETİMİ

İÇERİK:

- ✚ Risk Yönetimi Nedir?
- ✚ Risk Yönetiminin Faydaları
- ✚ Kritik Başarı Faktörleri
- ✚ Risk ile İlgili Tanımlar
- ✚ Görev ve Sorumluluklar

Risk Yönetimi Nedir

- Risk Tanımı
- Fırsat - Tehdit
- Risk Yönetimi
- Risk Yönetme Süreci
- Risklerin Tespit Edilmesi
- Risklerin Değerlendirilmesi
- Risklere Cevap Verilmesi

❖ **Risk Tanımı:** Zarar, kayıp, tehlike veya hasar olmasına yönelik belirsizlik içeren unsur, etken veya gidişattır.

➤ **İdare Risk Tanımı:** İdare açısından risk; Gelecekte ortaya çıkabilecek iç ve dış etkenlerin İdarelerin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesi üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri şeklinde ifade edilebilir.

❖ **Fırsat-Tehdit:** Risk terminolojisinde

➤ **Fırsat:** Riskin olumlu yanları ve sağlayabileceği olası kazançlar,

➤ **Tehdit:** Riskin olumsuz yanları ve neden olabileceği olası kayıplar

olarak ifade edilir.

❖ **Risk yönetimi:** İdarenin amaçlarına ve hedeflerine ulaşmasında etkisi olabilecek mekanizmaların tamamının (İdarenin) tüm seviyelerde ve tüm fonksiyonlarda uygulanarak (İdarenin) karar mekanizmalarını güçlendiren bir yönetim aracıdır.

❖ **Risk Yönetim Süreci:** Bir yönetim aracı olup İdarenin amaçlarına ve hedeflerine ulaşmasında etkisi olabilecek mekanizmaların tamamını ifade etmektedir.

❖ **Risklerin Tespit Edilmesi:** Risklerin tespit edilmesi, idarenin/birimin hedeflerine ulaşmasını engelleyen veya zorlaştıran risklerin, önceden tanımlanmış yöntemlerle belirlenmesi, gruplandırılması ve güncellenmesi sürecidir.

❖ **Risklerin Değerlendirilmesi:**

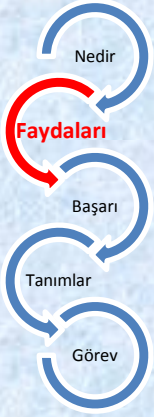
- **Risklerin Ölçülmesi:** Tespit edilmiş risklerden hangilerine cevap verileceğinin ve en uygun olan cevabın seçilmesine yardımcı olur.
- **Risklerin Önceliklendirilmesi:** Risklerin Risk Puanlarına (Etki x Olasılık) göre büyükten küçüğe sıralanarak listelenmesidir.

❖ **Risklere Cevap Verilmesi:**

- Risklere cevap vermek, tespit edilen ve risk iştahı çerçevesinde değerlendirilen risklere verilecek yanıtın ne olacağının belirlenmesi,
- Bu sayede beklenen tehditlerin azaltılması,
- Ortaya çıkacak fırsatların değerlendirilmesidir.

Risk Yönetiminin Faydaları

- Hedefler
- Karar Alma
- Hizmet Standardı
- Kaynak Yönetimi
- Kayıplar
- Hesap Verebilirlik
- Mevzuata Uyum
- İmaj

❖ Risk Yönetiminin Faydaları:

- İdarelerin ve birimlerinin performanslarının artırılmasına ve hedefledikleri kilit sonuçlara ulaşmasında daha etkili olmalarına katkı sağlamak.
- Karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesini sağlamak.
- Sunulan hizmetlerin sürekliliğinin ve kalitesinin artmasına yardımcı olmak.
- Kaynak tahsisinde etkinliği artırmak.
- Olası kayıpları azaltmak, maliyetleri düşürmek.
- Hesap verebilirliği artırmak.
- Mevzuata ve düzenlemelere uygunluğu sağlamak.
- Kamuoyunda daha olumlu bir imaj oluşturmak.

Kritik Başarı Faktörleri

- Sahiplenme
- Ortak Dil
- Farkındalık
- Kanıtlar
- Gözetim
- Süreç

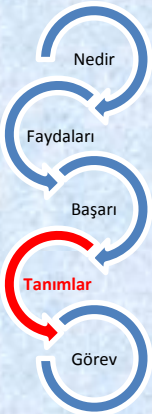

❖ **Kritik Başarı Faktörleri:** Üst yönetimin;

- Sahiplenmesi
- Desteklemesi
- İzlemesi
- Herkesin, önemli role sahip olduğunu bilmesi
- Ortak bir risk yönetim dili geliştirmesi
- Rehberlik ve danışmanlık etmesi
- Güvenilir kanıtlara dayalı olması
- İzleme, değerlendirme, raporlamaya önem vermesi gerekmektedir.

Risk ile İlgili Tanımlar

- Risk İştahı
- Doğal (İçsel) Risk
- Artık Risk
- Kontrol Türleri

❖ **Risk İştahı:** Risk iştahı, idarenin misyonu, vizyonu, amaç ve hedefleri doğrultusunda herhangi bir zaman diliminde, kabul etmeye (maruz kalmaya/önlem almamaya) hazır olduğu risk miktarıdır.

❖ **Doğal (İçsel) Risk:** Yönetim tarafından herhangi bir önlem alınmaması durumunda gerçekleşme olasılığının ve etkisinin değiştirilemeyeceği riskleri ifade eder.

❖ **Artık Risk:** Yönetim olumsuz bir olayın, olasılığı ve etkisini azaltmak için kontrol faaliyetleri ve riske karşılık vermeyi de kapsayan önlemleri aldıktan sonra geriye kalan risktir.

❖ **Kontrol Türleri:**

➤ **Önleyici Kontroller:**

Önleyici kontroller istenmeyen fiilleri gerçekleşmeden önlemeyi/caydırmayı amaçlar.

➤ **Düzeltilici Kontroller:**

Düzeltilici kontroller, meydana gelmiş olan istenmeyen sonuçların düzeltilmesi için tasarlanmıştır. Kaybın veya hasarın bir parça düzeltilmesini sağlamak adına bir geri dönüş rotası çizerler.

➤ **Yönlendirici Kontroller:**

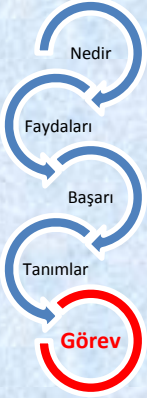
Bilgilendirme, koruma, davranış şekli belirleme gibi dolaylı faaliyetlerle riskleri kontrol etme yöntemidir.

➤ **Tespit Edici Kontroller:**

Tespit edici kontroller ise istenmeyen fiillerin gerçekleştikten sonra ortaya çıkarılmasını sağlar.

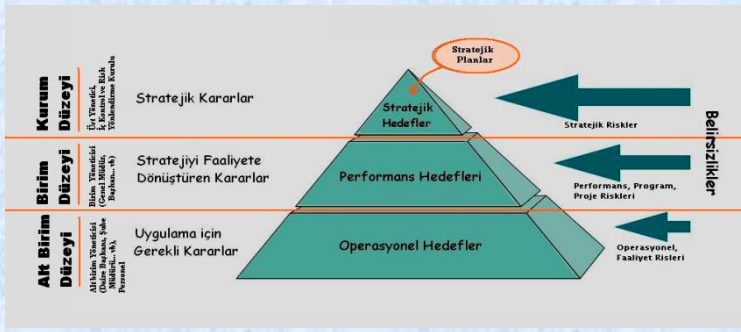
Risk Yönetiminde Sorumluluklar

- Risk Seviyeleri
- Üst Yönetici
- İş Denetim Birimi
- Birim Yöneticileri
- Çalışanlar
- Strateji Geliştirme Birimi
- İş Denetçiler

❖ Üst Yönetici:

- Risk yönetiminde liderdir.
- Risk yönetiminin yapılmasını sağlayacak mekanizmaları oluşturur.
- Geleceğe ilişkin risk stratejisi ve eylemler belirler.
- İzlemeyi ve risk yönetiminin etkinliğini teşvik eder.
- Risk yönetiminin tutarlı bir şekilde yapılmasını sağlar.

❖ Strateji Geliştirme Birimi:

- Temel risk yönetimi usulleri konusunda bilgi ve becerilerin geliştirilmesi ve bu becerilerin harcama birimlerine aktarılması için gerekli çalışmaları yapar ve koordineyi sağlar.
- Risk yönetimini kolaylaştırıcı destek faaliyetlerde bulunur.

❖ İç Denetim Birimi:

- Kurumsal Risk Yönetiminin kuruma tanıtılması ve kazandırılmasına, kurumun risk yönetimi ve kontrolü hakkında uzmanlığının yükseltilmesine ve kurumun genel bilgi düzeyinin artmasına liderlik eder.
- Risk yönetimi süreçlerine dair güvence verir.
- Risklerin doğru şekilde değerlendirildiğine dair güvence verir.
- Risk yönetimi süreçlerini değerlendirir.
- Ana risklerin raporlanmasını değerlendirir.
- Ana risklerin yönetimini gözden geçirir.
- Risk ve kontrol konularında tavsiye, öneri ve eğitim faaliyetleri yürüterek, atölye çalışmalarında kolaylaştırıcı rol üstlenir.

❖ Birim Yöneticileri:

- Sorumluluğu altındaki birimlerde risk yönetiminin etkinliğini sağlar.
- Birim risklerinin tespit edilmesini koordine eder.
- Riskleri belirli periyotlarla gözden geçirir.
- Durumu değişen veya yeni ortaya çıkan risklerin yönetimini sağlar.
- Risk yönetimiyle ilgili eğitim ihtiyaçlarını tespit eder.

❖ Personel:

- Kendi yaptıkları işlere ilişkin ortaya çıkabilecek sorunları tespit ederek ilgili mercilere iletirler.
- Kendi görev alanlarıyla ilgili riskleri yetki ve sorumlulukları çerçevesinde yönetirler.
- Risklerin yönetimi ile ilgili düzenlenecek raporlar için kanıtları sağlarlar.

“Farkında olmak,
güvende olmaktır.”

Anonim

İletişim:
ickontrol@sgb.gov.tr

Bu broşür, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından iç kontrol farkındalığını artırmak amacıyla hazırlanmıştır.

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI